

TOMASZ WARZOCHA

**Poziom kompetencji w korzystaniu z technologii
informacyjnych przez studentów I roku Pedagogiki
Uniwersytetu Rzeszowskiego**

**Level of Competence in the Use of ICT by Students
of the 1st Year of Pedagogy of the University of Rzeszow**

Doktor, Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Pedagogiczny, Zakład Dydaktyki i Systemów Edukacyjnych, Polska

Streszczenie

W artykule przedstawiono wyniki badań z zakresu wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych przez studentów I roku pedagogiki Uniwersytetu Rzeszowskiego w celu pozyskiwania, przetwarzania, przechowywania informacji. Ponadto zapytano studentów, czy wykorzystują technologie informacyjne w procesach komunikowania się ze sobą, z nauczycielami akademickimi, czy i w jaki sposób udostępniają sobie pliki oraz do czego ponadto wykorzystują technologie informacyjne.

Słowa kluczowe: kompetencje, student, nauczyciel akademicki, technologie informacyjno-komunikacyjne, komunikowanie się

Abstract

Article presents the results of research the use of information and communication technologies by first-year students of pedagogy of the University of Rzeszow in order to obtain, process and store information. In addition, students were asked whether they use information technology in the process of communicating with each other, with academic teachers, and how they share files and how they use information technology.

Keywords: competence, student, academic teacher, technology information, communication

---

Wstęp

Rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych niesie ze sobą możliwości wykorzystywania ich w coraz nowszych obszarach codziennego życia. Jedną z podstawowych funkcji, jakie pełnią, to wspomaganie rozwiązywania zadań, z którymi się spotykamy w każdej sferze życia. Najprościej mówiąc – technologie informacyjno-komunikacyjne pełnią rolę medium pomiędzy osobą

a światem techniki, do którego jesteśmy w mniejszym lub większym stopniu zaangażowani. Umiejętność praktycznego posługiwania się nimi w celu zdobycia potrzebnego zasobu informacji pozwala na bezstresowe życie w społeczeństwie, w którym odgrywają bardzo duże znaczenie. Postęp rozwoju technologicznego, gadżetów, do których jesteśmy zachęcani na każdym kroku, sprawia, że stają się udoskonalonymi urządzeniami technicznymi, w których wykorzystuje się m.in. technologie służące komunikowaniu się z innymi, udostępnianiu zasobów informacji czy gromadzeniu potrzebnych danych z wykorzystaniem odpowiedniego oprogramowania. Brak umiejętności posługiwania się tymi technologiami w celu wyselekcjonowania potrzebnych informacji prowadzi do współczesnego analfabetyzmu (Walat, 2007, s. 65).

Technologie informacyjno-komunikacyjne w dydaktyce szkoły wyższej

Dydaktyka szkoły wyższej wymaga od studenta, a przede wszystkim od nauczyciela akademickiego umiejętności dostosowania się do współczesnych możliwości wykorzystywania dostępnych narzędzi wspomagających proces edukacyjny. Posiadanie odpowiednich kompetencji pozwoli nawiązać wspólną drogę przekazywania i zdobywania wiedzy. Istotnym zagadnieniem wpływającym na poprawę odbieranych informacji jest przekaz interaktywny.

Umiejętność poprawnego opracowania materiałów służących przekazywaniu informacji z wykorzystaniem technologii informacyjnych pozwala na zwiększenie zainteresowania studentów poruszaną problematyką (Lib, 2012, s. 5). Uczelnie wyższe jako ośrodki akademickie służące zdobywaniu wiedzy stają się również jedynymi miejscami, w których młode pokolenie studentów może doświadczyć praktycznej możliwości zapoznania się z nowymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi.

Wśród dostępnych narzędzi wspomagających proces edukacyjny możemy wyróżnić:

- tablice interaktywne,
- tablice samokopiujące,
- zestawy wideokonferencyjne,
- wizualizery,
- interaktywny system pozyskiwania informacji,
- interaktywne zestawy odpowiedzi.

Każdy student w celu zaliczenia danego przedmiotu w większym lub mniejszym zakresie jest zmuszony do korzystania z technologii informacyjnych. Najprostszym narzędziem wykorzystywanym w celu przygotowania prac zaliczeniowych jest komputer z odpowiednim oprogramowaniem.

Na I roku podczas zajęć z technologii informacyjnych (program kształcenia – plan studiów I stopnia) poruszane są zagadnienia mające na celu zwiększenie praktycznej umiejętności posługiwania się oprogramowaniem MS Word, MS PowerPoint, pracy w chmurze. W czasie realizacji każdego z tematów stu-

denci są zobligowani do zaliczenia odpowiednio wcześniej przygotowanych przez prowadzącego ćwiczeń. Pomimo wcześniejszego kontaktu z poruszonymi zagadnieniami na niższych szczeblach edukacyjnych bywa różnie.

Metodologia prowadzonych badań

Przedmiotem prowadzonych badań było określenie poziomu kompetencji z zakresu wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych przez studentów I roku Uniwersytetu Rzeszowskiego na kierunku pedagogika. Badania zostały przeprowadzone podczas zajęć związanych z tematyką przygotowania prostych ankiet z wykorzystaniem dowolnych narzędzi. Jedną z możliwości było zaprojektowanie kwestionariuszy w wersji interaktywnej wykorzystującej portale internetowe. Większość studentów wybrała jednak prostsze narzędzia – komputer z oprogramowaniem MS Word 2010.

W przeprowadzonych badaniach rozpoznawczych udział wzięło 25 osób (badanymi były same kobiety), które poproszono o wypełnienie ankiety składającej się z 8 pytań dotyczących sposobów pozyskiwania, przetwarzania, przechowywania informacji, komunikowania się czy udostępniania plików. W kwestionariuszu ankiety przyjęto 5 poziomów (1–5), gdzie:

1 – niewystarczający – brak umiejętności korzystania z technologii informacyjnych,

2 – niski – w minimalnym zakresie wykorzystuję technologie informacyjne,

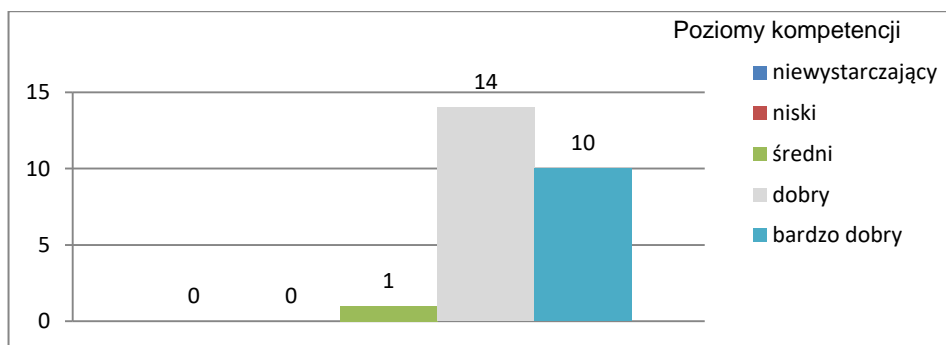
3 – średni – nie do końca potrafię korzystać z technologii informacyjnych,

4 – dobry – zadowalająca umiejętność wykorzystania technologii informacyjnej,

5 – bardzo dobry – biegła umiejętność wykorzystania technologii informacyjnej.

Wybrane wyniki prowadzonych badań

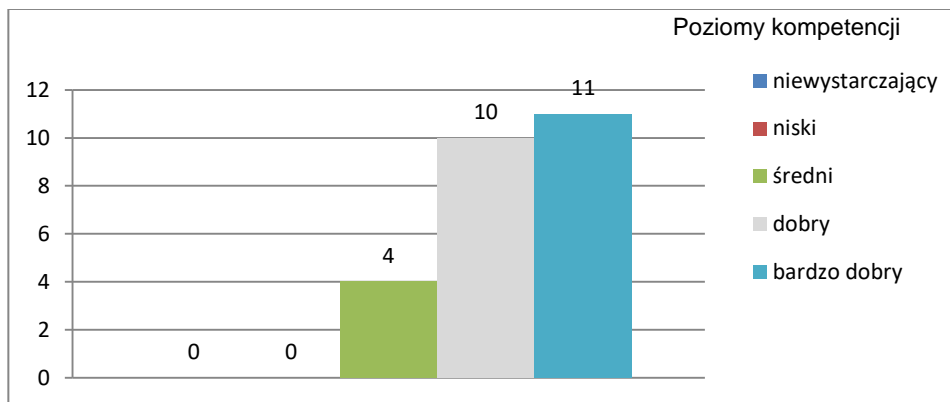
Na poniższych wykresach przedstawiono wybrane wyniki posiadanych kompetencji z uwzględnieniem wyżej opisanych poziomów.

Wykres 1. Poziom posiadanej wiedzy i umiejętności z zakresu pozyskiwania i filtrowania informacji dostępnych w sieci

Źródło: badanie własne.

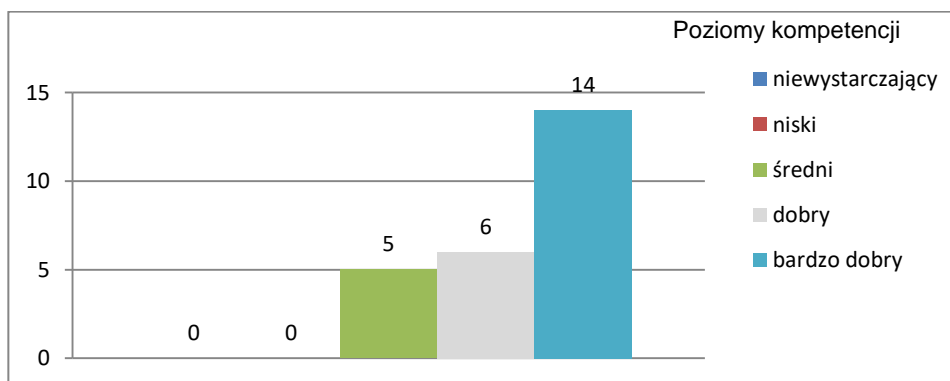
Z danych przedstawionych na wykresie 1 wynika, że 14 osób zadeklarowało, iż posiadana przez nich wiedza i umiejętność są na poziomie dobrym, 10 osób, że jest na biegłym poziomie, oraz jedna osoba na poziomie średnim, jeżeli chodzi o korzystanie z technologii informacyjnych. Żadna z badanych osób nie zadeklarowała posiadania niższego poziomu niż wyżej opisane.

Wykres 2. Poziom posiadanej wiedzy i umiejętności z zakresu przechowywania i wyszukiwania informacji dostępnych w sieci

Źródło: badanie własne.

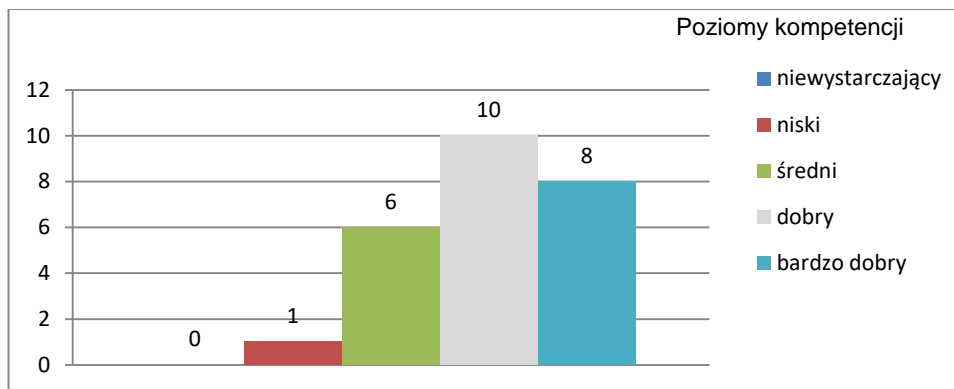
Z danych przedstawionych na wykresie 2 wynika, że 11 osób zadeklarowało, iż posiadana przez nich wiedza i umiejętność są na poziomie bardzo dobrym, 10 osób, że jest na poziomie dobrym, oraz 4 osoby na poziomie średnim, jeżeli chodzi o posiadane kompetencje w zakresie przechowywania i wyszukiwania informacji dostępnych w sieci.

Wykres 3. Poziom posiadanej wiedzy i umiejętności z zakresu dzielenia się informacjami i zasobami

Źródło: badanie własne.

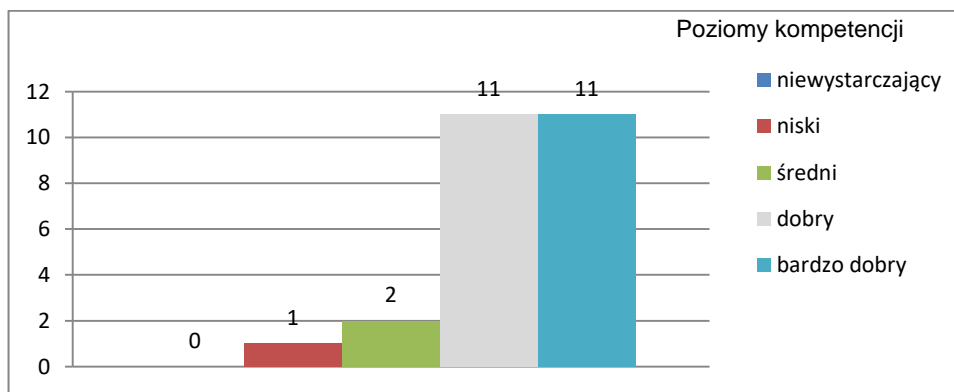
Z danych przedstawionych na wykresie 3 wynika, że 14 osób zadeklarowało, iż posiadana przez nich wiedza i umiejętność są na poziomie bardzo dobrym, 6 osób, że jest na poziomie dobrym, oraz 5 osoby na poziomie średnim, jeżeli chodzi o posiadane kompetencje w zakresie dzielenia się informacjami i zasobami z wykorzystaniem technologii informacyjnych.

Wykres 4. Poziom posiadanej wiedzy i umiejętności w zakresie pracy w chmurze informacyjnej

Źródło: badanie własne.

Z danych przedstawionych na wykresie 4 wynika, że 8 osób zadeklarowało, iż posiadana przez nich wiedza i umiejętność są na poziomie bardzo dobrym, 10 osób, że jest na poziomie dobrym, 6 osoby na poziomie średnim, oraz jedna osoba na poziomie niskim, jeżeli chodzi o posiadane kompetencje w zakresie pracy w chmurze informacyjnej.

Wykres 5. Poziom posiadanej wiedzy i umiejętności w zakresie komunikowania się z wykorzystaniem technologii informacyjnych

Źródło: badanie własne.

Z danych przedstawionych na wykresie 5 wynika, że 11 osób zadeklarowało, iż posiadana przez nich wiedza i umiejętność są na poziomie bardzo dobrym, 11 osób, że jest na poziomie dobrym, 2 osoby na poziomie średnim, oraz jedna osoba na poziomie niskim, jeżeli chodzi o posiadane kompetencje w zakresie komunikowania się z wykorzystaniem technologii informacyjnych.

Podsumowanie

Szybki postęp rozwoju nowych narzędzi wspomagających proces informatyzacji uczelni wyższych sprawia, że posiadane kompetencje młodego pokolenia studentów wyniesione z niższych szczebli edukacji są na średnim poziomie. To od nauczyciela akademickiego będzie w dużej mierze zależało, czy poziom kompetencji ulegnie zwiększeniu, zmniejszeniu, czy pozostanie tak, jak jest obecnie. Pokazanie możliwości wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie pozyskiwania, przetwarzania, przechowywania informacji, pracy w chmurze informacyjnej powinno zachęcić młode pokolenie studentów do rozwijania praktycznych umiejętności w tym zakresie. Jeżeli nauczyciel akademicki będący osobą odpowiedzialną za rozwój intelektualny absolwentów szkół średnich nie będzie posiadał odpowiednich kompetencji z zakresu wykorzystania narzędzi wspomagających proces dydaktyczny, to w pewnym momencie stanie przed faktem wykluczenia cyfrowego (Warzocha, 2015). Obecne pokolenie studentów mimo wiedzy, nieraz większej umiejętności posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi pokazuje, że jest to wiedza pozorna pozwalająca stosować powyższe narzędzia w ograniczonym zakresie. Technologie informacyjno-komunikacyjne stają się dla nich jedynie gadżetami służącymi do wymiany poglądów na portalach społecznościowych, korzystania z komunikatorów opartych na nowych technologiach (Gajda, 2010:21). Sposób komunikowania się z innymi osobami zostaje zastąpiony e-komunikacją z użyciem sieci internetowej (Castells, 2007). Dla młodego pokolenia studentów technologie informacyjne są bardziej „podstawą codziennej egzystencji” niż narzędziem wspomagającym proces dydaktyczny. Przedstawione wyniki badań mogą stanowić podstawę do dalszych, bardziej szczegółowych badań związanych z poruszaną problematyką absolwentów szkół średnich korzystających z technologii informacyjno-komunikacyjnych w z informatyzowanym społeczeństwie.

Literatura

- Castells, M. (2007). *Spoleczeństwo sieci*. Warszawa: PWN.
- Gajda, J. (2010). *Media w edukacji*. Kraków: Impuls.
- Lib, W. (2012). *Narzędzia i techniki informatyczne w procesie dydaktycznym*. Rzeszów: Mitel.
- Program kształcenia dla kierunku Pedagogika w roku akademickim 2016/2017*.
- Walat, W. (2007). *Edukacyjne zastosowanie hipermediów*. Rzeszów: Wyd. UR.
- Warzocha, T. (2015). *Technologie informacyjne a kompetencje społeczne nauczycieli akademickich – koncepcja pracy doktorskiej*. Kielce.